

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 25-76-6561

Chișinău

21 iunie 2023

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art. 25 din Legea nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru realizarea proiectului „Investiții pentru Guvernanță, Creștere și Reziliență în Agricultură (AGGRI)”, semnat la 5 iunie 2023, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 402 din 21 iunie 2023.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Finanțelor.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului privind aprobarea proiectului de lege (în limba română – 1 filă, în limba rusă – 1 filă);
2. Proiectul de lege pentru ratificarea Acordului (în limba română – 1 filă, în limba rusă – 1 filă);
3. Copiile textului Acordului (în limba română – 21 file, în limba engleză – 24 file);
4. Argumentarea oportunității ratificării Acordului – (4 file);
5. Copiile avizelor ministerelor și altor autorități administrative centrale – (9 file);
6. Tabele de sinteză – (4 file).

Igor PȘENICINÎ

Secretar general adjunct al Guvernului

Ex .Z. Gwău
Tel: 250-482

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 104

Fax:
+ 373 22 242 696

E-mail:
cancelaria@gov.md

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI
REPUBLICII MOLDOVA
D.D.P. Nr. 200
"del" 06 2023
Ora _____

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr.402

din 21 iunie 2023

Chișinău

Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru realizarea proiectului „Investiții pentru Guvernanță, Creștere și Reziliență în Agricultură (AGGRI)”, semnat la 5 iunie 2023

În temeiul art. 25 din Legea nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 397-399, art. 704), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru realizarea proiectului „Investiții pentru Guvernanță, Creștere și Reziliență în Agricultură (AGGRI)”, semnat la 5 iunie 2023.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul agriculturii
și industriei alimentare

Vladimir BOLEA

Ministrul finanțelor

Veronica Sirețeanu

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE**

pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru realizarea proiectului „Investiții pentru Guvernanță, Creștere și Reziliență în Agricultură (AGGRI)”, semnat la 5 iunie 2023

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. 1. – Se ratifică Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru realizarea proiectului „Investiții pentru Guvernanță, Creștere și Reziliență în Agricultură (AGGRI)”, semnat la 5 iunie 2023.

Art. 2. – Guvernul va întreprinde măsurile necesare pentru realizarea prevederilor Acordului nominalizat.

Art. 3. – Ministerul Finanțelor va notifica Băncii Internaționale pentru Reconstrucție și Dezvoltare ratificarea Acordului menționat.

Art. 4. – Prezenta lege intră în vigoare din data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președintele Parlamentului

**Argumentarea oportunității
ratificării Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru
Reconstrucție și Dezvoltare pentru realizarea proiectului „Investiții pentru Guvernanță, Creștere și
Reziliență în Agricultură (AGGRI)”, semnat la 05 iunie 2023**

A. Descrierea Contractului de împrumut

1. Informații generale

Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Proiectului de Lege pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru realizarea proiectului „Investiții pentru Guvernanță, Creștere și Reziliență în Agricultură (AGGRI)” a fost elaborat de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare. Proiectul Acordului de împrumut a fost elaborat de către Banca Mondială.

Acordul sus-citat reprezintă un Acord interstatal, bilateral, în formă scrisă, și are în structură 6 articole care reglementează partea financiară a Acordului și 4 anexe în care este descris Proiectul și procedura de implementare.

2. Informații privind conținutul Acordului

Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru realizarea proiectului "Investiții în Guvernanță, Creștere și Reziliență în Agricultură (AGGRI)", are menirea de a sprijini obiectivele Republicii Moldova de a (i) îmbunătăți prestarea serviciilor agricole publice; (ii) stimula creșterea orientată spre piață și spori reziliența beneficiarilor vizați, (iii) spori accesul la serviciile de irigare și (iv) în cazul unei crize sau urgențe eligibile, de a răspunde prompt și eficient la aceasta.

Implementarea Acordului de împrumut pentru proiectul "Investiții pentru Guvernanță, Creștere și Reziliență în Agricultură (AGGRI)" este preconizată începând cu intrarea acestuia în vigoare și până la 01 septembrie 2029.

Actualmente, procedura de amendare, prelungire, modificare a acordurilor semnate cu BIRD se face prin scrisori de amendament.

B. Analiza de impact

1. Aspectul politic, cultural și social

Reieșind din specificul proiectului Acordului de împrumut pentru Proiectul AGGRI și importanța punerii acestuia în aplicare, proiectul nu implică aspecte politice. Toate părțile implicate în acest Acord de împrumut vor continua să joace un rol important în implementarea proiectului, inclusiv mobilizarea socială și campania de diseminare a informațiilor.

Obiectivele strategice ale Proiectului derivă din/sunt aliniat la:

- Strategia națională de dezvoltare "Moldova Europeană 2030";
- Strategia națională de dezvoltare agricolă și rurală pentru anii 2023-2030;
- Cadrul de parteneriat de țară (CPT) pentru perioada 2023-2027 al Băncii Mondiale;
- Cadrul de management de mediu și social (CMMS) al Băncii Mondiale.

Toate activitățile Proiectului vor fi implementate în corespundere cu Cadrul de management de mediu și social (CMMS) și nicio prevedere a CMMS nu va fi modificată, suspendată, abrogată sau anulată fără acordul prealabil scris al Băncii.

Intervențiile prioritare ale proiectului sunt:

- **Consolidarea capacităților instituționale ale entităților de profil:**

- Fortificarea capacităților AIPA pentru maximizarea absorbției și valorificarea eficientă a fondurilor UE, creșterea autonomiei financiare și digitalizarea proceselor în cadrul AIPA în conformitate cu agenda de e-guvernare a țării;
- Consolidarea sistemelor de calitate și siguranță a alimentelor, prin: asistență tehnică pentru armonizarea cadrului normativ național cu cerințele UE; consolidarea capacității serviciilor veterinare de stat și dotarea cu echipamente esențiale; fortificarea capacităților ANSA pentru acreditare în conformitate cu standardul ISO 17020 în domeniul inspecțiilor; crearea registrului fitosanitar digital și a sistemului de certificare electronică în domeniul sanitar-veterinar;
- Îmbunătățirea accesului la cunoștințe agricole și operaționalizarea Centrului de Consultanță Agricolă și Rurală prin: adoptarea cadrului legislativ și normativ relevant, organizarea de programe de instruire și formare de formatori, dezvoltare de instrumente digitale, dezvoltarea unui sistem informațional al pieței agricole; dar și finanțarea de echipamente și consumabile pentru operaționalizarea a trei centre de excelență în domeniul veterinar.

➤ **Reabilitarea sistemelor centralizate de irigare** - indispensabilă pentru a spori reziliența sectorului agricol la schimbările climatice.

În acest scop, au fost examinate multidimensional 6 SCI, care în viziunea Băncii Mondiale, se prefigurează să obțină suport investițional în cadrul Proiectului și care au fost incluse în Studiul de fezabilitate în perioada pre-Compact, dar nu au obținut finanțarea Corporației Provocările Mileniului. De rând cu acestea, au fost examinate și SCI în cadrul cărora Asociațiile Utilizatorilor de apă pentru Irigații (AUAI) au avansat, din surse proprii, în procesul de elaborare a documentației de proiect privind reabilitarea infrastructurii de irigare aflate în gestiune.

O atenție sporită a fost atrasă amplasării geografice și condițiilor climaterice ale zonelor de intervenție, existenței asociațiilor utilizatorilor de apă pentru irigații și a transferului de management al SCI, investițiilor proprii ale agricultorilor în reabilitarea și extinderea infrastructurii de irigare, asigurării cu o sursă sigură de apă, etc.

➤ **Domeniul zootehnic.**

Proiectul prevede stimularea dezvoltării subsectoarelor care înregistrează performanțe insuficiente, prin:

- Acordare de granturi investiționale pentru stimularea inițiativelor de promovare și dezvoltare a sectorului zootehnic, inclusiv:
  - Crearea de noi ferme model de lapte, în baza celor mai bune practici regionale și internaționale în gestionarea efectivului de animale, nutriție, reziliență climatică și producție ecologică.
  - Modernizarea fermelor comerciale de lapte și de carne existente pentru a crește productivitatea, îmbunătăți calitatea produsului și reduce impactul asupra mediului.
  - Promovarea inițiativelor de cooperare la nivel local pentru crearea și exploatarea în comun a diferitor elemente de infrastructură de producere, inclusiv a infrastructurii de sacrificare a animalelor, de colectare și procesare a laptelui, producerea de furaje etc.
  - Sprijin pentru alinierea la cerințele pieței UE și sporirea accesului la această piață pentru produsele pe bază de lapte și de carne, inclusiv certificarea necesară.
- Acordare de granturi pentru promovarea dezvoltării sub-sectoarelor care au înregistrat până în prezent performanțe slabe, inclusiv legume, pomușoare etc.

2. Aspectul economic și de mediu

Acordarea unui împrumut în valoare totală de 50,1 mil EURO va avea mai multe beneficii economice generale, inclusiv (i) îmbunătățirea mijloacelor de trai în mediul rural și creșterea veniturilor beneficiarilor proiectului; (ii) crearea de noi locuri de muncă, atât în cadrul gospodăriei agricole, cât și în afara acesteia, prin asigurarea accesului la noi oportunități de piață și la inovații tehnologice; (iii) consolidarea rezilienței sectorului agricol la schimbările climatice prin îmbunătățirea accesului la

sisteme centralizate pentru irigații, implementarea unor practici agricole inteligente din punct de vedere climatic și promovarea producției animaliere ecologice; și (iv) creșterea veniturilor fiscale ca urmare a dezvoltării activității comerciale în sub-sectoarele vizate și a exporturilor.

Finanțarea de către sectorul public a activităților propuse este oportună, deoarece va fi utilizată pentru a (i) sprijini bunurile publice; (ii) servi scopului strategic al țării de realiniere economică către UE; (iii) aborda deficiențele existente pe piață în ceea ce privește accesul la cunoștințe și la finanțarea investițiilor; (iv) reduce emisiile la nivelul exploatațiilor agricole și atenua efectele negative asociate cu schimbările climatice; și (v) stimula și/sau atrage investiții din sectorul privat.

3. Aspectul normativ

Proiectul Acordului menționat este compatibil cu prevederile Constituției Republicii Moldova, Carta ONU, alte tratate internaționale în vigoare, angajamentele asumate de țara noastră pe plan internațional sau regional, precum și cu legislația UE. Acesta a fost elaborat cu respectarea prevederilor legii 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat.

Încheierea Acordului nu necesită adoptarea unor noi legi sau planuri de acțiuni pentru implementare.

4. Aspectul instituțional și organizatoric

În conformitate cu prevederile Acordului de împrumut, Republica Moldova, în calitate de beneficiar al împrumutului, *”încredințează responsabilitatea generală pentru implementarea Proiectului Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare și, în acest scop, Beneficiarul prin intermediul MAIA: (a) va gestiona și menține, pe parcursul implementării Proiectului, UCIMPA, responsabilă de partea fiduciară a Proiectului și acordarea suportului MAIA în implementarea generală a Proiectului, cu structura, funcții și responsabilități (inclusiv consultant în managementul financiar al Proiectului, consultant în procurări, consultant de mediu și consultant social) acceptabile pentru Donator și în conformitate cu MOP;*

(b) va gestiona și menține, pe toată durata implementării Proiectului, un Consiliu de observatori responsabil de supravegherea, coordonarea și oferirea îndrumărilor strategice în implementarea proiectului, cu termeni de referință acceptabili pentru Donator (reprezentanți ai Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerului Mediului, Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării (MDED), Ministerului Finanțelor (MF), Cancelariei de Stat și societății civile.

(c) În termen de cel mult 120 de zile de la data intrării în vigoare, în scopul punerii în aplicare a Componentei 2 a proiectului, MAIA va institui și, ulterior, va funcționa și va menține, pe toată durata implementării proiectului, o comisie de evaluare a granturilor, investită cu responsabilitatea de a anunța rundele de selecție competitivă, de a examina și evalua cererile și de a lua decizii de atribuire, cu funcții și componență acceptabile pentru bancă.

(e) Beneficiarul, prin intermediul MAIA, se va asigura că proiectul este realizat în conformitate cu standardele sociale și de mediu, într-un mod acceptabil pentru Bancă.

Beneficiarul, prin intermediul MAIA va menține și va pune în aplicare pe întreg parcursul implementării Proiectului, un mecanism accesibil de soluționare a reclamațiilor, acceptabil pentru Donator, în baza căruia vor fi analizate toate reclamațiile ce țin de părțile afectate de proiect”.

5. Aspectul financiar

Acordul de împrumut destinat realizării Proiectului de Investiții pentru Guvernanță, Creștere și Reziliență în Agricultură (AGGRI) presupune acordarea unui împrumut în valoare de **50,1 milioane EURO** din sursele Băncii Internaționale pentru Reconstrucție și Dezvoltare.

Condiții: Comisionul inițial constituie 0,25% din valoarea împrumutului.

Comisionul de angajament constituie 0,25% pe an din soldul neutilizat al împrumutului.

Rata dobânzii este rata de referință plus marja variabilă sau rata care se poate aplica în urma unei conversii; rambursarea se va efectua în 50 de rate timp de 25 ani începând cu data de 15 septembrie 2028.

Din mijloacele financiare ale Acordului de împrumut nu pot fi achitate taxele indirecte locale (TVA și plăți vamale).

6. Aspectul temporal

Implementarea Acordului de împrumut pentru Proiectul de Investiții pentru Guvernanță, Creștere și Reziliență în Agricultură (AGGRI) este preconizată începând cu intrarea acestuia în vigoare și până la 01 septembrie 2029.

Termenul limită pentru intrare în vigoare este o sută douăzeci (120) de zile de la Data semnării. Intrarea în vigoare a Acordului de împrumut este condiționată de elaborarea și adoptarea Manualului Operațional al Proiectului (MOP) de către Consiliul de Observatori într-un mod acceptabil pentru Bancă. În cazul contradicțiilor dintre termenii și condițiile MOP și cele din Acordul de Împrumut, termenii și condițiile Acordului vor prevala.

C. Rezultatul negocierilor

În conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 254 din 26 aprilie 2023 cu privire la inițierea negocierilor asupra proiectului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru realizarea proiectului „Investiții pentru Guvernanță, Creștere și Reziliență în Agricultură (AGGRI)”, a fost instituit Grupul de negociatori, condus de Viceprim-ministrul, ministru al agriculturii și industriei alimentare, dl Vladimir BOLEA.

La data de 03 mai 2023, a avut loc runda de negocieri, la sediul Băncii Mondiale, în limba engleză, în cadrul căreia a fost examinat proiectul Acordului de Împrumut și s-au agreat suplimentar chestiunile legate de Documentul de evaluare a proiectului (PAD) și alte documente relevante.

Părțile au convenit că valoarea finanțării va constitui 50 100 000 EURO și au fost stabilite toate condițiile financiare. Reprezentanții Băncii au subliniat necesitatea scutirii Proiectului AGGRI de taxe vamale și TVA (aceste fiind costuri neacoperite din resursele proiectului).

De asemenea, Părțile au discutat și au convenit asupra unei condiții pentru debursări în cadrul Categoriei 2 aferentă adoptării Anexei privind operațiunile de grant (parte a Manualului Operațional al Proiectului) dar care se va adopta separat de adoptarea Manualului Operațional al Proiectului

D. Analiza oportunității ratificării

Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru realizarea proiectului „Investiții pentru Guvernanță, Creștere și Reziliență în Agricultură (AGGRI)” a fost întocmit în limba engleză, semnat la 05 iunie 2023, în două exemplare, la Chișinău, de către Viceprim-ministrul, Ministrul agriculturii și industriei alimentare, dl Vladimir Bolea din partea Republicii Moldova și Directoarea de Țară a Băncii Mondiale, dna Inguna DOBRAJA din partea Băncii Internaționale pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD).

Acordul de împrumut va intra în vigoare după executarea tuturor condițiilor de intrare în vigoare expuse în textul Acordului, precum: elaborarea opiniei legale de către Ministerul Justiției, elaborarea și adoptarea de către MAIA a Manualului Operațional al Proiectului (MOP). Termenul de intrare în vigoare a Acordului de grant este de 120 de zile de la data semnării. Acordul de împrumut este valabil pentru 6 ani, implementarea acestuia este preconizată începând cu intrarea acestuia în vigoare și până la 01 septembrie 2029.

Viceprim-ministru,
Ministru

Vladimir BOLEA